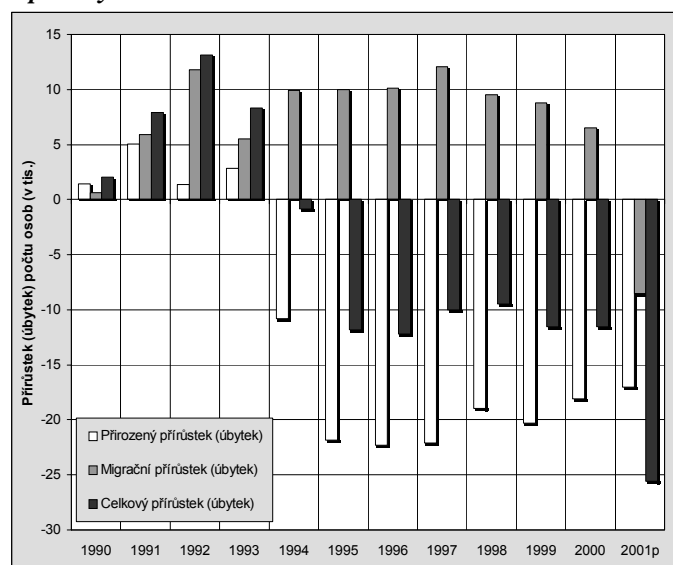

Populační vývoj České republiky během 90. let získal nový charakter. Polistopadové změny politické situace ovlivnily také zahraniční migraci, takže od roku 1991 byly počty přistěhovaných vyšší než počty vystěhovaných a Česko se stalo po dlouhé době imigrační zemí. Až do roku 1993 rostl počet obyvatelstva přirozenou měnou i migrací, od roku 1994 obyvatelstva přirozenou měnou ubývá. Úbytky přirozenou měnou dosáhly svého maxima v roce 1996 hodnotou 22,3 tis. osob, v roce 2000 ztratilo Česko přirozenou měnou 18,1 tis osob a v roce 2001 se úbytek přirozenou měnou pouze o tisíc osob snížil. Migrační zisky v období 1994–2000 většinou nepřesahovaly ročně 10 tis. osob (výjimečný byl rok 1997 s migračním přírůstkem více než 12 tis. osob) a od roku 1998 neustále klesaly až na 6,5 tis. osob v roce 2000. Přírůstky migrací tedy dokázaly pouze zmírnit úbytky obyvatelstva přirozenou měnou, takže počínaje rokem 1994 se počet obyvatel České republiky snižuje.

Vzhledem k neúplné registraci počtu vystěhovaných osob do ciziny je reálné uvažovat dokonce o podstatně nižších migračních ziscích, než uvádí statistika zahraniční migrace, a tedy také o větších celkových ztrátách. Ke zpochybnění údajů o migraci přispěly též předběžné údaje o migraci v roce 2001: podle nich ubylo v Česku zahraniční migrací 8,6 tis. osob. Je sice skutečností, že v tomto roce se poprvé podle upravené metodiky evidence migrace započítávali do bilance i migranti s uděleným vízem nad 90 dnů pobytu (viz kapitola 7), ale přesto tato změna není vysvětlením obratu migrační bilance v tak velkém rozsahu.

V letech 1994–2000 ztratila Česká republika přirozenou měnou 134,4 tis. obyvatel, migrací získala téměř 67 tis. osob, celkový úbytek tedy činil 67,5 tis osob. V období 1991–1993 zaznamenalo Česko přírůstek obyvatelstva ve výši 29,4 tis. osob, z toho však činil přírůstek přirozenou měnou 9,3 tis. osob. Celková ztráta obyvatelstva podle bilance tedy činila mezi sčítáními 1991 a 2001 zhruba 38 tis. osob (bilance za část roku 2001 vzhledem k datu sčítání není zahrnuta). Podle výsledků sčítání 1991 a předběžných výsledků sčítání 2001 však ubylo v Česku více než 79 tis. trvale bydlících obyvatel. Bilancovaný úbytek obyvatelstva byl tedy zhruba polovinou intercensálního úbytku. Protože registrace přirozené měny je velmi spolehlivá, lze část chyby, která vznikla během intercensálního období, přičíst na úkor neúplné registrace migrace. Z dostupných údajů ale nelze zjistit, jaký podíl mají na zjištěných nesrovnalostech v počtech obyvatel nedopočty obyvatel vzniklé při sčítání a jaký neúplná evidence vystěhovaných osob z České republiky.

Obr. 8.1: Přírůstky (úbytky) počtu obyvatelstva České republiky v letech 1990–2001

Tab. 8.1: Bilance pohybu obyvatelstva

Přírůstek (úbytek) obyvatelstva	1990–1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001p
Přírůstek (úbytek) v tis. osob										
Přirozený	7,8	2,8	-10,8	-21,8	-22,3	-22,1	-19,0	-20,3	-18,1	-17,0
Stěhováním	15,3	5,5	9,9	10,0	10,1	12,1	9,5	8,8	6,5	-8,6
Celkový	23,1	8,3	-0,9	-11,8	-12,2	-10,0	-9,5	-11,5	-11,6	-25,6
Přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel										
Přirozený	0,2 ¹	0,3	-1,1	-2,1	-2,2	-2,1	-1,8	-2,0	-1,8	-1,7
Stěhováním	0,5 ¹	0,5	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	0,9	0,7	-0,8
Celkový	0,7 ¹	0,8	-0,1	-1,1	-1,2	-1,0	-0,9	-1,1	-1,1	-2,5
Počet obyvatel 31.12. (v tis.)	10 326 ²	10 334	10 333	10 321	10 309	10 299	10 290	10 278	10 267	10 270 ³

¹Průměr let 1990–1992.

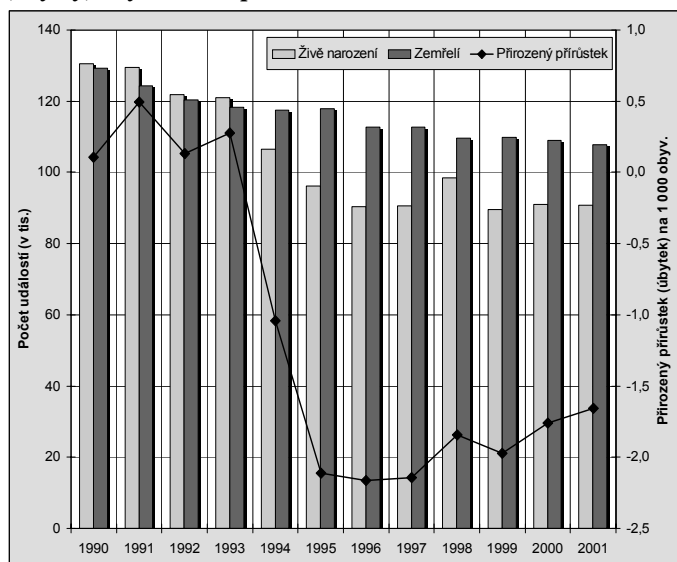
²Stav k 31.12. 1992.

³Počet obyvatel k 31.12. 2001 z bilancovaných stavů podle výsledků sčítání 2001, včetně osob s dlouhodobým pobytem.

Od cenzu 2001 jsou do počtu obyvatel České republiky zahrnuti i cizinci s dlouhodobým pobytem, tj. s vízem nad 90 dnů. Podle této upravené metodiky mělo Česko k 1.3. 2001 podle předběžných výsledků sčítání 10 292,9 tis. obyvatel, z toho bylo 69,9 tis. osob s dlouhodobým pobytem. Z celkového

počtu obyvatelstva muži tvořili 48,8 %, v absolutních počtech 5 019,4 tis. osob. Oproti sčítání lidu z roku 1991 vzrostl počet mužů o 19,4 tis. a jejich zastoupení v populaci o 0,3 bodu, počet žen se snížil o 28,7 tis. Nová bilance obyvatelstva se odvíjí od celkového počtu zjištěného při sčítání, takže při úbytku 17 tis. osob přirozenou měnou a 8,6 tis. osob migrací měla ke konci roku 2001 Česká republika 10 269,7 tis. obyvatel (předběžné výsledky).

Obr. 8.2: Počty živě narozených, zemřelých a přírůstky (úbytky) obyvatelstva přirozenou měnou

Devadesátá léta s postupující sociálně ekonomickou transformací, projevující se rostoucími regionálními diferencemi v životní úrovni obyvatelstva, znamenala také významnou změnu trendů migrace a tím rozmístění obyvatelstva – jednak z hlediska regionů, jednak z hlediska velikostních kategorií obcí.

V regionálním pohledu, který se zaměřil na studium okresů, se na změnách celkového počtu obyvatelstva podílela především vnitřní migrace; vliv zahraniční migrace byl mnohem slabší (významněji se projevila zahraniční migrace v bilanci obyvatelstva pouze ve velkoměstech). Celkové přírůstky obyvatelstva se měnily především na základě změn migračních trendů, změny v rozložení okresů podle výše přírůstků přirozenou měnou byly nepatrné. Variabilita v pořadí okresů byla hodnocena na základě průměrných hodnot relativních přírůstků za tři tříletá období; vysoká míra závislosti potvrdila víceméně plošné snižování relativních přírůstků přirozenou měnou, zato diference v migrační bilanci byly i při srovnání průměrných hodnot značné, takže pořadí okresů se během 90. let velmi změnilo (zjištěna velmi nízká míra korelace údajů ze začátku a konce období).

Tab. 8.2: Změny pořadí okresů podle intenzity přirozené měny, migrace a celkového přírůstku obyvatelstva

Období	Spearmanův koeficient korelace pořadí pro relativní přírůstky (úbytky) obyvatelstva					
	přirozenou měnou		migrací		celkové	
	1992–1994	1995–1997	1992–1994	1995–1997	1992–1994	1995–1997
1995–1997	0,96	x	0,27	x	0,45	x
1998–2000	0,93	0,94	0,20	0,76	0,07	0,61

Zejména v druhé polovině 90. let variabilita migračních přírůstků rostla, zatímco rozdíly v hodnotách přírůstků přirozenou měnou klesaly. Nepříznivě se vyvíjel především poměr počtu okresů s úbytky obyvatelstva přirozenou měnou. Zatímco ještě v letech 1992–1994 ubylo přirozenou měnou obyvatelstva pouze v polovině okresů (v roce 1990 jen ve 34 okresech), v letech 1998–2000 úbytky přirozenou měnou vykazovalo více než devět desetin okresů (v roce 2000 měly přírůstek vyšší než 1 ‰ pouze okresy Český Krumlov a Sokolov, přírůstky dalších sedmi okresů nedosahovaly ani 1 ‰).

Tab. 8.3: Variabilita přírůstků obyvatelstva v okresech České republiky (přírůstky na 1 000 obyvatel středního stavu)

Ukazatel	Přírůstek (úbytek) přirozenou měnou			Přírůstek (úbytek) migrací			Celkový přírůstek (úbytek)		
	1992–1994	1995–1997	1998–2000	1992–1994	1995–1997	1998–2000	1992–1994	1995–1997	1998–2000
Variabilita přírůstků									
Maximum	4,3	1,8	1,3	5,5	8,9	23,4	4,7	4,4	21
Minimum	-3,7	-5,0	-4,2	-4,2	-1,7	-2,6	-2,0	-4,7	-5,4
Variační rozpětí	8,0	6,7	5,5	9,6	10,6	26,1	6,7	9,1	26,4
Směrodatná odchylka	1,9	1,5	1,2	2,2	1,7	3,5	1,3	1,7	3,2
Česko celkem	-0,2	-2,1	-1,9	0,9	1,0	0,8	0,7	-1,1	-1,1
Počet okresů									
Přírůstek obyvatel	37	7	6	50	64	54	49	22	25
Úbytek obyvatel	39	70	71	26	13	23	27	55	52
Okresy celkem	76	77	77	76	77	77	76	77	77

Během 90. let se mezi okresy s největšími celkovými přírůstky zařadily zejména příměstské okresy v zázemí velkoměst, v nichž v důsledku suburbanizačních trendů přibývá obyvatelstva migrací (vliv Prahy se uplatňuje i v širším okolí než je bezprostřední zázemí); vyšší celkový přírůstek okresu Teplice lze vysvětlit jeho výhodnou příhraniční polohou a ekonomickou atraktivitou. Tyto okresy vystřídaly

okresy především pohraničních oblastí, které na začátku 90. let (ale i dříve) zaznamenávaly nejvyšší celkové přírůstky v důsledku vyšších přírůstků přirozenou měnou, resp. okresy, které i dříve byly migračně atraktivní a měly současně i vyšší přírůstky přirozenou měnou (České Budějovice).

Skupinu okresů s největšími úbytky obyvatelstva tvořila jednak velkoměsta, jednak okresy s vysokými úbytky migrací v důsledku ekonomických problémů (Karviná), a dále okresy s vysokými úbytky přirozenou měnou, kde migrační saldo bylo nevýrazné nebo v nich obyvatelstva ubývalo současně i stěhováním (Jičín).

V roce 2000 byl zaznamenán celkový přírůstek obyvatelstva pouze ve 23 okresech Česka – oproti předchozímu roku to bylo o jeden okres méně, kdežto v roce 1992 téměř stejný počet okresů (26) měl celkové úbytky obyvatelstva.

Tab. 8.4: Okresy s extrémními relativními přírůstky (úbytky) obyvatelstva

1992–1994		1995–1997		1998–2000	
Celkový přírůstek (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Český Krumlov	5,5	Praha-západ	4,4	Praha-západ	21,0
Tachov	5,2	Český Krumlov	3,5	Praha-východ	8,7
České Budějovice	5,2	Teplice	2,8	Teplice	4,1
Česká Lípa	5,1	Česká Lípa	2,7	Nymburk	3,8
Sokolov	4,2	Brno-venkov	2,1	Brno-venkov	3,7
Bruntál	4,0	Sokolov	1,8	Plzeň-jih	3,1
Celkový úbytek (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Rakovník	-4,2	Plzeň-město	-4,7	Hl. m. Praha	-5,4
Písek	-3,9	Hl. m. Praha	-3,9	Plzeň-město	-5,2
Nymburk	-3,4	Brno-město	-3,5	Karviná	-3,5
Strakonice	-3,3	Rokycany	-3,3	Jičín	-3,5
Benešov	-3,1	Benešov	-3,3	Brno-město	-3,5
Plzeň-jih	-3,0	Rakovník	-3,2	Ostrava-město	-3,2
Přírůstek migrací (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Praha-západ	4,7	Praha-západ	8,9	Praha-západ	23,4
České Budějovice	4,1	Teplice	5,4	Praha-východ	11,8
Rokycany	3,6	Plzeň-jih	4,5	Nymburk	7,7
Olomouc	3,2	Praha-východ	4,3	Teplice	6,7
Brno-město	3,0	Beroun	4,2	Plzeň-jih	6,3
Kroměříž	2,7	Brno-venkov	4,1	Brno-venkov	5,4
Úbytek migrací (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Ostrava-město	-2,0	Plzeň-město	-1,7	Plzeň-město	-2,6
Písek	-1,9	Cheb	-1,3	Bruntál	-2,3
Strakonice	-1,4	Bruntál	-1,1	Karviná	-2,2
Pelhřimov	-1,3	Žďár nad Sázavou	-1,0	Hl. m. Praha	-1,7
Rakovník	-1,2	Ostrava-město	-1,0	Ostrava-město	-1,6
Ústí nad Labem	-1,0	Jeseník (1996–1997)	-0,5	Sokolov	-1,6
Přírůstek přirozenou měnou (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Sokolov	4,3	Sokolov	1,8	Český Krumlov	1,3
Český Krumlov	4,1	Český Krumlov	1,6	Sokolov	1,3
Bruntál	3,8	Bruntál	1,1	Tachov	0,7
Tachov	3,5	Česká Lípa	1,0	Bruntál	0,7
Česká Lípa	3,4	Tachov	0,6	Česká Lípa	0,6
Žďár nad Sázavou	3,0	Žďár nad Sázavou	0,4	Chomutov	0,3
Úbytek přirozenou měnou (v ‰) – nejvyšší hodnoty					
Nymburk	-3,7	Nymburk	-5,0	Kolín	-4,2
Praha-západ	-3,5	Rokycany	-4,7	Nymburk	-3,9
Hl. m. Praha	-3,2	Plzeň-jih	-4,6	Jičín	-3,8
Kolín	-3,2	Hl. m. Praha	-4,6	Hl. m. Praha	-3,7
Rakovník	-3,0	Praha-západ	-4,5	Rakovník	-3,6
Beroun	-2,9	Beroun	-4,5	Rokycany	-3,6

**Pokles počtu
obyvatelstva Česka se
stále více diferencuje
regionálně**

Druhým aspektem vývoje rozmístění obyvatelstva v 90. letech byly přírůstky počtu obyvatelstva podle velikostních skupin obcí. I zde se stala rozhodující silou v obratu vývoje celkových počtů obyvatel migrace, neboť změny v reprodukčním chování vyústily od poloviny 90. let v úbytky obyvatelstva přirozenou měnou ve všech velikostních kategoriích obcí. Nejrychleji ztrácela obyvatelstvo přirozenou měnou jednak velkoměsta (kolem 3 ‰ ročně), jednak nejmenší obce do 500 obyvatel (4,6 ‰ v roce 1995, 3,5 ‰ v roce 2000). Avšak i v obcích do 2000 obyvatel ubývalo ročně 2–3 ‰ obyvatel v důsledku vyšší úrovně úmrtnosti než porodnosti. Migrační úbytky se postupně během první poloviny 90. let přesunuly z malých obcí do kategorie měst s více než 10 tis. obyvateli, přičemž nejprve začalo ubývat obyvatelstva velkých měst s více než 50 tis. obyvateli, později také v menších městech. V roce 2000 migračně ztrácely již dokonce obce v kategorii 5–10 tis. obyvatel. Venkovské, hlavně příměstské obce a malá města však vykazovaly migrační zisky. V Praze ubývá obyvatelstva migrací od roku 1998, v ostatních městech s více než 100 tis. obyvateli od roku 1996.

Tab. 8.5: Přírůstky (úbytky) obyvatelstva podle velikostních skupin obcí

Velikostní skupina obce	Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel									
	1990	1991	1992	1993	1995	1996	1997	1998	1999	2000
-500			-8,2	-8,6	-3,0	-3,2	-1,4	1,1	2,0	2,1
500-999	-6,0	-4,2	-1,5	0,9	0,6	1,7	2,7	3,0	3,8	4,0
1 000-1 999			2,1	2,9	1,7	0,9	2,6	4,3	3,8	4,5
2 000-4 999	-0,3	1,3	3,1	4,1	1,7	1,6	2,3	3,7	2,4	3,0
5 000-9 999	1,0	2,4	3,3	2,2	-0,2	0,3	0,0	-0,9	-1,0	-2,0
10 000-19 999	2,2	3,7	3,7	3,7	-0,6	-0,4	-0,9	-0,9	-2,0	-1,7
20 000-49 999	6,3	6,2	4,3	3,1	-1,3	-1,1	-2,4	-2,8	-3,4	-3,2
50 000-99 999	-1,1	1,4	1,5	-0,7	-2,7	-2,7	-2,7	-3,8	-4,6	-5,6
100 000+	1,8	0,9	1,2	-0,1	-3,2	-3,7	-3,8	-5,0	-4,5	-4,5

Trendy v rozmístění obyvatelstva podle velikostních skupin obcí se v 90. letech oproti minulosti zcela změnil. Místo dřívější koncentrace obyvatelstva do měst se zejména v druhé polovině 90. let rozvinuly suburbanizační procesy, které se projevíly růstem celkových počtů obyvatelstva v zázemí velkoměst. Hlavní příčinu je třeba hledat v rostoucích rozdílech v dostupnosti bydlení ve městech a na venkově a v nefungujícím bytovém trhu, přičemž nedostatečná výstavba nových cenově dostupnějších bytů a vysoké rozdíly v cenách pozemků ve velkoměstech a v jejich zázemí tyto tendence umocňují. Zázemí velkoměst (Prahou počínaje) se stalo atraktivním nejen pro obyvatele velkoměst, ale i širokého okolí, takže dřívější migraci z venkova do měst (či z malých měst do velkoměst) nahradila migrace do zázemí velkoměst.

**Největší úbytky
obyvatel mají velké
obce a zejména města**

Nejlepší perspektivy z hlediska celkových přírůstků obyvatel měly v druhé polovině 90. let i v roce 2000 obce od 500 do 5 000 obyvatel. Jejich celkové přírůstky postupně vzrostly až na 3–4,5 ‰. Růst počtu obyvatel malých obcí do 5 tis. se však týkal především obcí a městeček v širším zázemí velkých měst, kdežto obce v obtížně dostupných oblastech daleko od center spíše obyvatelstvo dále ztrácely. Největší celkové úbytky obyvatel (4–5 ‰) lze pozorovat od roku 1998 ve městech s více než 50 tis. obyvateli.

Z měst s více než 50 tis. obyvateli mělo v roce 2000 pouze Kladno malý celkový přírůstek obyvatelstva (64 osob). Přírůstek přirozenou měnou byl zaznamenán v Českých Budějovicích, Mostu, Chomutově a Frýdku-Místku, v dalších městech obyvatelstva přirozenou měnou ubývalo. Kromě Kladna všechna města této velikostní skupiny ztrácela obyvatelstvo stěhováním. Na úbytku 5,7 tis. obyvatel Prahy se téměř 4 tis. osob podílely ztráty přirozenou měnou, v úbytku více 1700 obyvatel Brna činil úbytek přirozenou měnou více než tisíc osob, v Ostravě převažoval nad úbytkem přirozenou měnou úbytek stěhováním, celková ztráta činila více než 1 200 osob. Výsledné bilancované počty obyvatelstva ke konci roku 2000 však ve většině případů neodpovídaly stavům zjištěným o dva měsíce později při sčítání 1.3. 2001.

Porovnáním bilancovaného počtu obyvatelstva ČR i nižších administrativních jednotek (krajů, okresů, obcí) ke konci roku 2000 a počtů obyvatelstva podle výsledků sčítání lidu 2001 byly zjištěny v těchto údajích někdy značné rozdíly. V bilancovaných počtech obyvatelstva vznikla postupně chyba především důsledkem neúplné registrace migrace obyvatelstva. Ani při sčítání lidu se však nepodaří sečíst veškeré obyvatelstvo. Census 2001 nebyl výjimkou, nedopočet trvale bydlícího obyvatelstva odhaduje Český statistický úřad na několik desítek tisíc obyvatel.

Tab. 8.6: Srovnání počtů obyvatel okresů a velkoměst podle bilance obyvatelstva a předběžných výsledků sčítání lidu 2001

Okresy s výrazně nižším počtem obyvatel zjištěným při sčítání než z bilance k 31.12. 2001		Okresy s výrazně vyšším počtem obyvatel zjištěným při sčítání než z bilance k 31.12. 2001	
Město/okres	Rozdíl sčítání–bilance	Okres	Rozdíl sčítání–bilance
Hl. město Praha	-26 505	Nymburk	1 583
Brno-město	-5 886	Praha-západ	1 582
Teplice	-3 784	Praha-východ	1 426
Ostrava-město	-2 169	Jičín	870
Plzeň-město	-1 401	České Budějovice	815
Karviná	-1 389	Mladá Boleslav	724
Karlovy Vary	-1 300	Opava	719
Most	-1 028	Benešov	553
Frýdek-Místek	-972	Písek	498
Nový Jičín	-865	Kolín	467

Z porovnání bilancovaných stavů a počtů trvale bydlících obyvatel okresů z censu 2001 vyplývá, že ve 36 okresech bylo sečteno o 100 (Prostějov) až 26,5 tis. osob (Praha) méně, než kolik činil počet obyvatel podle bilance k 31.12. 2000 (hranice 100 osob byla odhadnuta vzhledem k nutné toleranci vyplývající z rozdílu dvou měsíců mezi 31. prosincem a datem sčítání). Nižší počty obyvatel při sčítání byly zjištěny především ve velkoměstech a v průmyslových okresech Ostravska i v některých podkrušnohorských okresech; více obyvatel než podle bilance měly naopak okresy v zázemí Prahy a ve středních Čechách, ale také některé jihočeské okresy a okres Opava. Vezmeme-li v úvahu suburbanizační trendy, zdá se, že k největším chybám dochází v důsledku neúplné registrace přistěhovaných do zázemí měst, resp. v neochotě části migrantů ohlásit změnu trvalého bydliště (tím také nefunguje zpětná vazba odhlášení migranta z místa předchozího bydliště); proto při sčítání bylo v těchto obcích sečteno více obyvatel, zatímco ve velkých městech méně. Nižší zjištěné počty osob ve velkých městech pravděpodobně také souvisejí s častější snahou vyhnout se sečtení – lidé zde žijí ve větší anonymitě a census považují častěji za velký zásah do soukromí. Ve výsledcích sčítání se možná odráží také nevyjasněnost instituce tzv. „druhého bydlení“, kdy určité vrstvy městského obyvatelstva tráví část roku ve svých rekreačních objektech, a v nich se možná v censu přihlásily jako trvale bydlící osoby.

V souboru měst byly zjištěny největší nedopočty obyvatelstva v censu oproti bilancím ve velkoměstech a ve městech podkrušnohorské oblasti (Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Teplice, Most, Sokolov, Karlovy Vary). Poměrně vysoký nedopčet obyvatelstva Jihlavy, Hradce Králové a Kladna (500–700 osob) nelze spolehlivě vysvětlit; mohlo jít jednak o vyhnutí se sečtení nebo nefungující zpětnou vazbu obecních úřadů při hlášení o změně trvalého bydliště v intercensálním období. Naopak výrazně vyšší počty obyvatel byly zjištěny při sčítání v Opavě, což může signalizovat nedostatky v registraci migrace, resp. nefungující zpětnou vazbu odhlašování osob z místa jejich dřívějšího bydliště. Protože jde o předběžné výsledky sčítání, nelze uvedené rozdíly přeceňovat.

Rozdílná výše nedopčtů při sčítáních 1991 a 2001 a neúplnost evidence stěhování v letech 1991–2001 zkreslují skutečný počet bydlících obyvatel

Tab. 8.7: Zastoupení obyvatelstva podle velikostních skupin obcí

Velikostní skupina obce	Podíl obyvatelstva ve velikostní skupině (v %)			Obce v příslušné velikostní skupině (v %)		Rozdíl v zastoupení obyvatelstva	
	Sčítání		Bilance	Sčítání		Sčítání 2001–1991	Sčítání 2001–Bilance 2000
	1991	2001p	31.12. 2000	1991	2001		
–500	7,8	8,4	8,3	3 283	3 691	0,6	0,1
500–999	8,3	8,7	8,5	1 224	1 283	0,4	0,2
1 000–1 999	8,6	8,8	8,8	647	657	0,2	0,0
2 000–4 999	10,2	11,0	10,8	347	367	0,8	0,2
5 000–9 999	8,8	8,6	9,0	131	128	-0,2	-0,4
10 000–19 999	9,7	9,3	9,3	71	68	-0,4	0,0
20 000–49 999	11,6	12,1	12,2	41	42	0,5	-0,1
50 000–99 999	11,4	12,1	12,1	17	17	0,7	0,0
100 000+	23,4	20,9	21,0	7	5	-2,5	-0,1
Počet obyvatel ČR (v tis.)	10 302,2	10 292,9	10 266,5	x	x	x	x
Počet obcí celkem	x	x	x	5 768	6 258	x	x

Vývoj počtu obyvatelstva žijícího v obcích různých velikostních skupin podle dat z censů a z bilance pro rok 2000 částečně podporuje tvrzení o posílení podílu osob žijících v obcích do 5 tis. obyvatel; tento podíl vzrostl však o pouhé 2 body, z 35 na 37 %. Podobně došlo k poklesu podílu osob žijících ve městech s více než 50 tis. obyvateli (z 35 na 33,0 %). Údaje jsou však zkresleny měnícím se počtem obcí a jejich územní nesrovnatelností, také je třeba počítat s nepřesnostmi vyplývajícími z možných oscilací na hranicích velikostních skupin, jestliže obce přecházejí při malých změnách počtu obyvatelstva z jedné skupiny do druhé. Lze tedy hovořit nanejvýš o suburbanizačních trendech v souvislosti s českými velkoměsty, ale v žádném případě se zatím nejedná o pronikavější změny trendů koncentrace osídlení. Porovnání zastoupení obyvatelstva podle velikostních skupin obcí zjištěného z censu 2001 a z průběžných bilancí ukázalo jen nepatrné rozdíly.